

Gräsrotsinlägg om familjehemsvård

När barn och unga inte längre kan bo tillsammans med sina föräldrar blir de oftast placerade i familjehem för längre eller kortare tid.

Det var den allvarliga kritiken mot familjehemsvården från JO och riksdagens revisorer (1991/92) som ledde fram till att Socialstyrelsen fick regeringens uppdrag att stärka och utveckla familjehemsvården. Det ledde så småningom till BBiC-projektet (1999-2005) och idag (uppgiften är från mars 2012) har 61 % av landets kommuner ordinarie licens. Långt fler använder BBiC med prövolicens. Med BBiC har socialtjänsten fått ett enhetligt system för den sociala barnvården vad gäller utredning, planering och uppföljning där barnets behov står i centrum.

De senaste åren har bristerna i familjehemsvården uppmärksammas. Självklart ska den vård som samhället erbjuder vara bättre än den vård barnet skulle ha fått om det hade stannat kvar i sin ursprungsfamilj.

Idag finns inte något enhetligt system för att utreda familjehem. IMS (Institutet för utveckling av metoder i socialt arbete) gjorde 2009 en systematisk kunskapsöversikt över vilka utrednings- och bedömningsinstrument som finns för rekrytering av familjehem. Man konstaterar där att en svensk standardisering för utredningar skulle föra med sig flera fördelar.

Utvecklingsarbetet mot en sådan standardisering måste fortsätta för att gynna barns uppväxt i familjehem.

Ett vanligt sätt att utreda familjehem är med hjälp av Kälvesten/Meldahls djupintervju.

("Familjepsykologi", Liber 1982.) Intervjun bygger på objektrelationsteori och har ett tregenerationsperspektiv.

Vi är några personer i Västsverige som under 1990-talet utbildades av **Solvej Abrahamsson**

(som under många år haft nära kontakt med en av författarna – **Anna-Lisa Kälvesten**) i

grunderna i intervjumaterialet och teorin bakom frågorna. I mitten av 1990-talet fördjupades

våra kunskaper genom Solvej då vi lärde oss att "tolka" djupintervjuerna. Sedan dess har vi

– kursdeltagare tillsammans med Solvej – bildat ett nätverk som har träffats fyra gånger per

år för att fördjupa och hålla kunskapen levande. Vi använder oss själva av djupintervjun,

vi tolkar intervjuer och vi utbildar socialsekreterare/familjehemssekreterare i Kälvesten/Meldahls djupintervju.

Det framkommer då och då kritik mot djupintervjun; den är för gammal och omodern. Och

visst, samhället ändras och våra kunskaper har vidgats. Därför har Solvej Abrahamsson

bearbetat frågeformuläret 1995 och 2001 och nu senast 2012 tillsammans med nätverket.

Intervjumaterialet står sig väl mot de tankar vi har om vad ett familjehem behöver ha för

kvalitéer.

Många familjehemsenheter och konsulentstödda familjehemsföretag presenterar sig med att

de utreder alla sina familjehem med stöd av Kälvesten/Meldahls djupintervju som en garanti för kvalité. Vi vill uppmärksamma och lyfta fram HUR man använder sig av djupintervjun.

Vi har alltför ofta mött intervjuare som inte har någon utbildning i metoden. I värsta fall använder man enbart intervjun som ett frågeformulär och förlorar därmed den möjlighet till process som en extern tolkning och fördjupning innebär.

Vi menar att det inte räcker att man är socionom och erfaren familjehemssekreterare för att göra en djupintervju. Man behöver förstå syftet med intervjun, varför och hur man ställer de enskilda frågorna. Vi menar att tolkaren inte ska ha någon förförståelse av den intervjuade familjen för att inte påverkas av detta. Den som tolkar behöver kunna sammanställa kronologin i ett tregenerationsperspektiv. Den som gör intervjun återkopplar och processar det som kommit fram under intervjun och tolkningen. Under det fortsatta samarbetet med familjehemmet är det den processen som utgör grunden för reflektion kring hur familjens bakgrund påverkar det som händer under placeringen.

Sammanfattningsvis

För att Kälvestensintervjun ska fylla sin funktion är det vår uppfattning att:

- intervjuaren skall ha relevant utbildning
- intervjun inte ska användas som ett renodlat frågeformulär
- intervjun ska tolkas av extern utbildad tolkare
- intervjun ska återkopplas och utgöra inledning till ett processinriktat samarbete

Kom ihåg – Kälvestensintervjun är inte slutet av en rekrytering utan början på ett samarbete!

Solvej Abrahamsson

Helen Björesund

Christina Emilsson

Karin Hedman

[Läs Carina Håkanssons kommentar](#) "Det handlar mera om hållbara relationer och om tid..."